

Sonda do aktivit soukromých dárců v oblasti integrace ukrajinských uprchlíků v ČR

Ohlédnutí za rokem 2022 a výhled do budoucna

PAQ Research
Lucie Marková, Martina Kavanová, Daniel Prokop

09. 03. 2023

PAQ
RESEARCH

VIA CLARITA

NADACE Š
České spořitelny

Shrnutí

Výzkum: Aktivity dárců v roce 2022 a plány do budoucna

Respondenti: nadace, nadační fondy a soukromí dárci, kteří v roce 2022 podpořili ukrajinské uprchlíky nebo Ukrajinu.

1. Dárci loni nejčastěji posílali dary jak organizacím pomáhajícím v ČR, tak přímo na Ukrajinu.
2. Průměrná výše celkových darů na pomoc ukrajinským uprchlíkům byla mezi dárci 12 mil. Kč, nejčastěji byly poskytnuty dary mezi 1 a 10 miliony Kč.
3. Nejčastěji se dárci pomáhající v ČR zaměřili na podporu v bydlení (38 %), přímou materiální pomoc a jazykové vzdělávání dospělých.
4. Jako nedostatečnou ze strany státu hodnotí dárci především asistenci na trhu práce (50 %), péči o duševní zdraví (48 %) a mezisektorovou koordinaci (45 %). V rámci nezisku by rádi viděli více aktivit s cílem informovat českou populaci (44 %).
5. Pro rok 2023 se plánují dárci nejčastěji zaměřit na podporu péče o duševní zdraví (28 %), a to především velké nadace a dárci, kteří loni darovali více než 2 miliony Kč na integraci v ČR.
6. Pětině z nadací se pomoc Ukrajině promítla do celkové strategie organizace. Z velkých nadací téměř 90 % spolupracovalo v pomoci Ukrajincům s dalšími organizacemi. U menších nadací to bylo jen přes polovinu.

Stav integrace uprchlíků v Česku (PAQ Research: Hlas Ukrajinců)

- / Většina pracuje pod svou kvalifikaci na nízkých mzdách, což vede k ~60 % uprchlíků v příjmové chudobě
- / Čtvrtina uprchlíků žije na ubytovnách či v hotelech
- / Až 45 % trpí symptomy středně těžké úzkosti/deprese
- / Vedle vysoké docházky dětí do ZŠ relativně nízká na SŠ (46 %) a v MŠ (65 %)
- / Téměř žádná znalost češtiny stále u cca ¼ dětí i dospělých
- / Prostor pro podporu volnočasových aktivit dětí (účastní se méně než polovina)

Dárcovství ze strany českých domácností (PAQ Research: Život k nezaplacení)

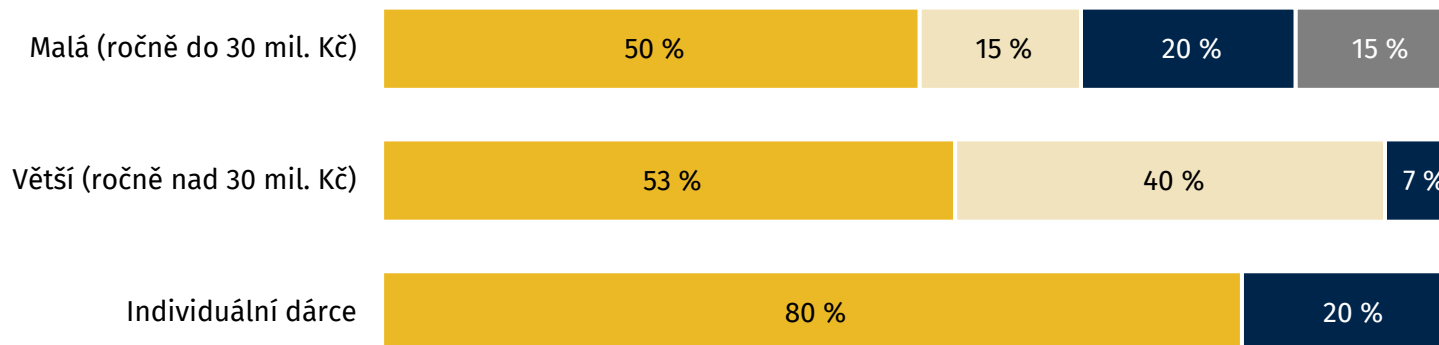
- / Průměrná česká domácnost věnovala v loňském roce 2 700 Kč na pomoc Ukrajincům.
- / Chudší domácnosti věnovaly po odečtení měsíčních výdajů podobné procento svých příjmů jako bohatší domácnosti.

Kam směřovali v roce 2022 dárci svou podporu?

- Na Ukrajinu i v rámci ČR
- Jen pomáhajícím organizacím na integraci ukrajinských uprchlíků v ČR
- Jiná konkrétní pomoc v ČR
- Jen přímo na Ukrajinu

Podle velikosti organizace (roční objem poskytnutých příspěvků/darů):

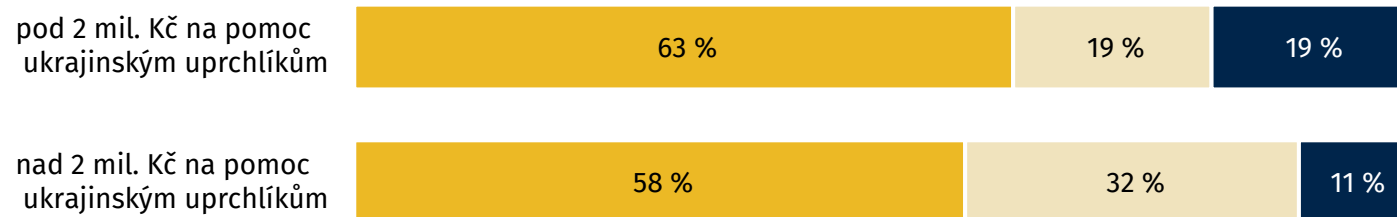
Větší organizace (měřeno podle celkového ročního objemu poskytnutých příspěvků/darů) přispívaly na Ukrajinu častěji skrze pomáhající organizace na podporu integrace ukrajinských uprchlíků v ČR (40 %), většina individuálních dárců směřovala svou pomoc na Ukrajinu i v rámci ČR.

Kam směřovali v roce 2022 dárci svou podporu?

- Na Ukrajinu i v rámci ČR
- Jen pomáhajícím organizacím na integraci ukrajinských uprchlíků v ČR
- Jiná konkrétní pomoc v ČR
- Jen přímo na Ukrajinu

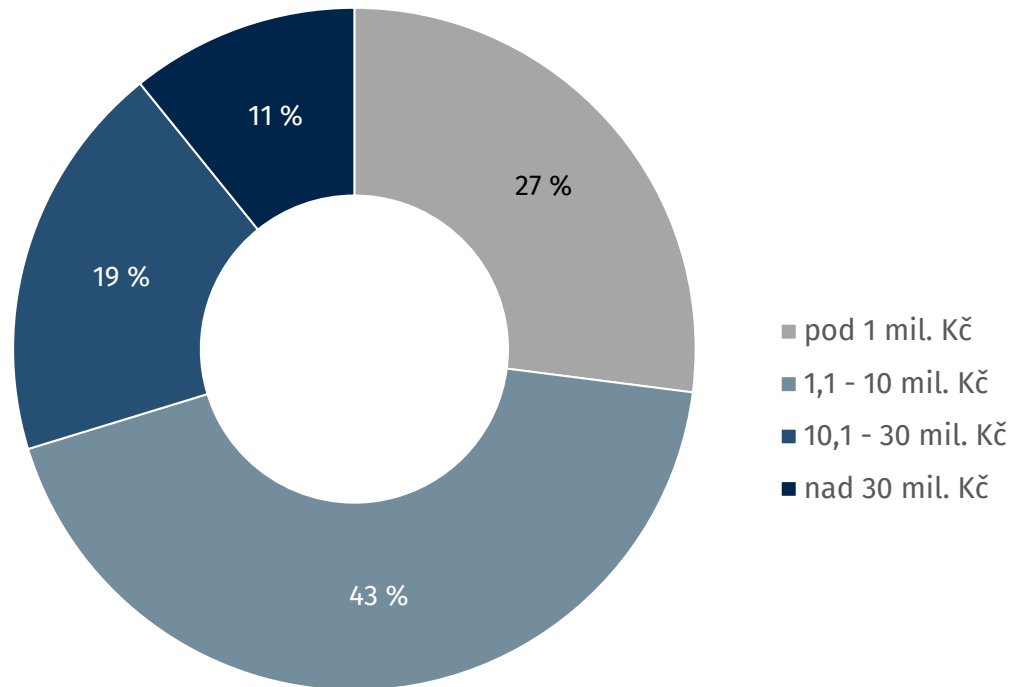

Podle velikosti darů věnovaných na pomoc ukrajinským uprchlíkům v ČR

Nejčastěji směřovali dárci svou pomoc na i Ukrajinu i v rámci ČR, a pak také prostřednictvím pomáhajících organizací na integraci ukrajinských uprchlíků v ČR – tyto formy pomoci volili především dárci s většími dary na podporu integrace ukrajinských uprchlíků v ČR v roce 2022 (nad 2 miliony Kč).

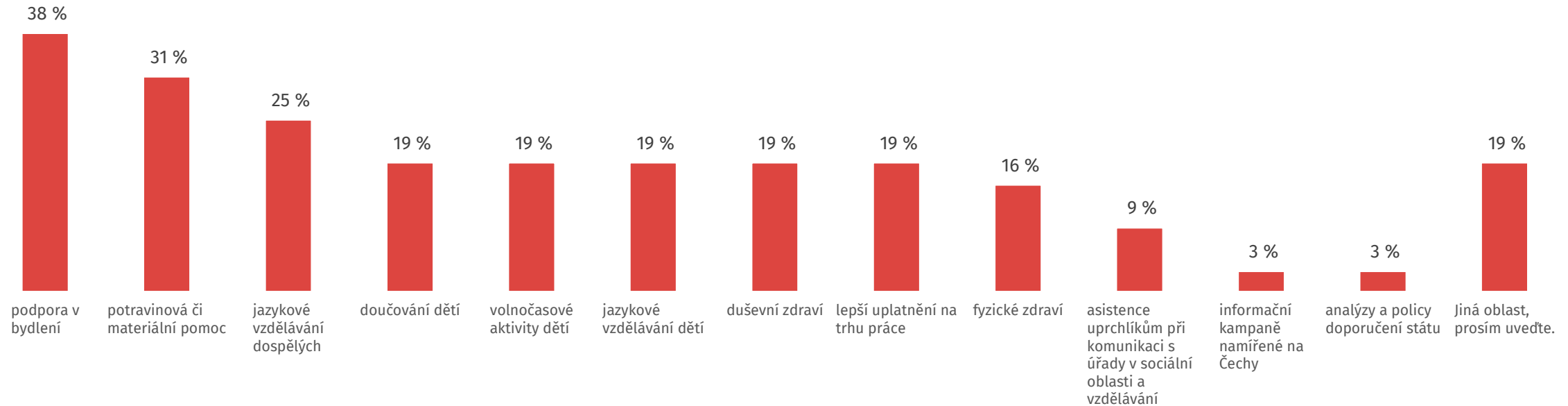
Celkový objem darů na pomoc ukrajinským uprchlíkům v ČR za rok 2022 (skrze darovací platformy nebo přímo pomáhajícím organizacím)

Dary poskytované skrze veřejné sbírky nebo darovací platformy jsou méně časté a jejich hodnota bývá nižší, než je tomu u darů směřovaných pomáhajícím organizacím.

Velikost darů byla v rozsahu 100 tis. až 100 mil. Kč, průměrně **12 mil. Kč**. Nejčastěji byly poskytnuty dary o velikosti mezi 1 a 10 miliony (u 43 % dárců).

Oblasti, kam směřovala výraznější část (alespoň 20 %) darovaných prostředků podporujících činnost v ČR

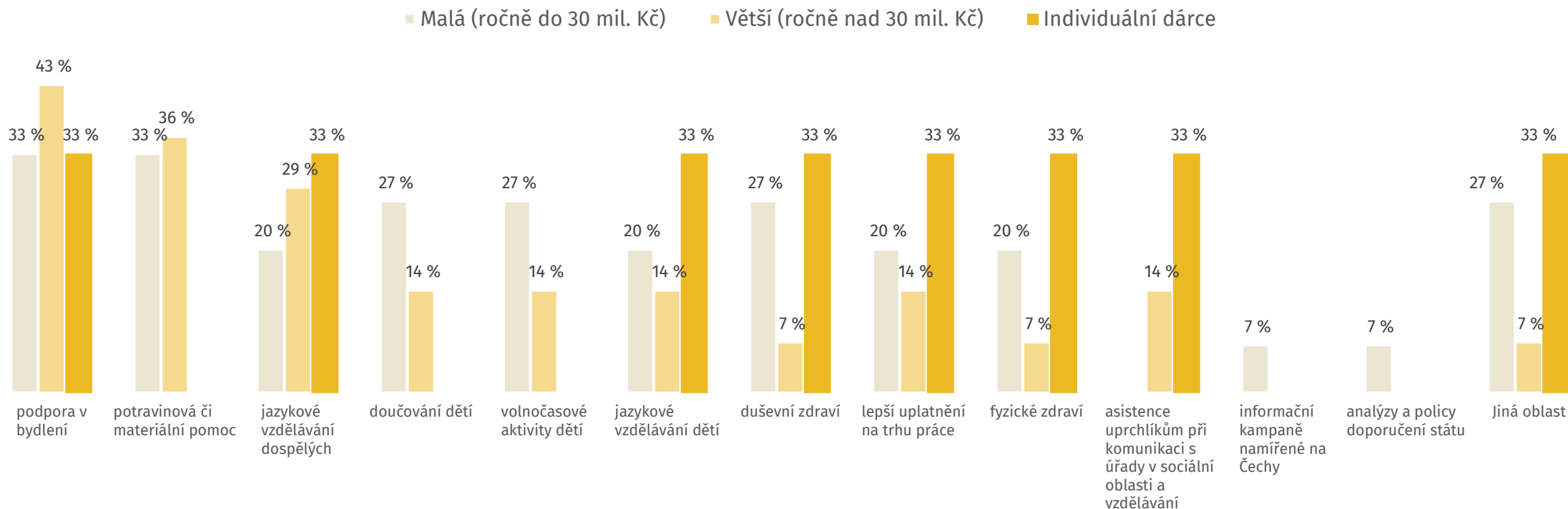

Většina pomoci podporující činnost ukrajinských uprchlíků v Česku (ne přímo na Ukrajině) směřuje do oblasti **vzdělávání a sociální oblasti**. Na vzdělávání – ať už jazykové vzdělávání dětí nebo dospělých, volnočasové aktivity, nebo doučování – daly alespoň malé prostředky **téměř dvě třetiny dárců** podporujících integraci v ČR. Někteří donoři podporují také vzdělávání v dalších formách, např. podpora VŠ studentů, vzdělávání pedagogů, vědy nebo integrace (zmiňovali v možnosti „jiné“). V sociální oblasti se jedná o podporu v bydlení, potravinovou a materiální pomoc a asistenci v jednání s úřady. Tyto oblasti podpořilo menší či větší částí darů **přes 80 % dárců**, kteří směřovali svou pomoci na integraci uprchlíků v ČR. Kromě vyobrazených oblastí šla finanční pomoc také na vědu a výzkum nebo nezávislou žurnalistiku.

Nadace a individuální dárci finančně pomáhají v jiných oblastech. Zatímco větší organizace (z hlediska objemu finančních darů) přispívají především na bydlení, potravinovou a materiální pomoc a jazykové vzdělání dospělých uprchlíků, menší organizace a individuální dárci rozměňují část svých prostředků do více sfér – duševní i fyzické zdraví, asistence s úřady a uplatnění na trhu práce. Je také vidět, že pokud nadace či individuální dárci přispěl na integraci více než 2 miliony Kč, šly tyto peníze především na sociální oblast a jazykovou výstavu dospělých uprchlíků.

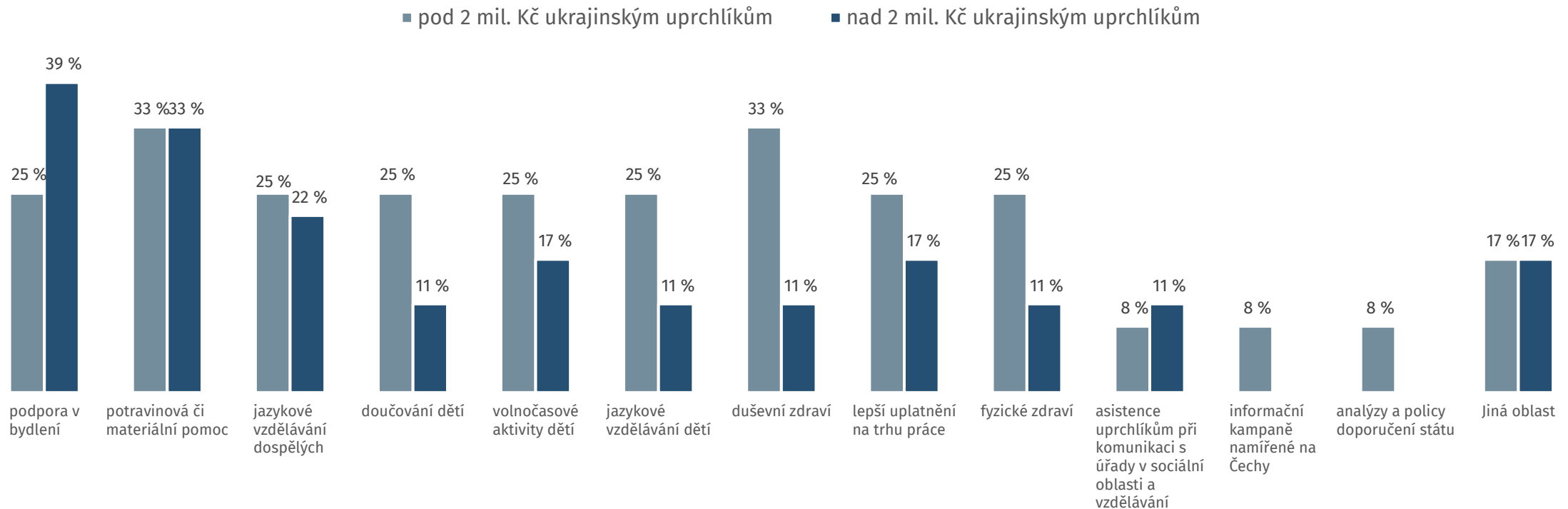
Počet respondentů, N = 32. Znění otázky: „U následujících oblastí uveďte, jak velká část Vaší finanční pomoci podporující činnost v Česku (nikoliv přímo na Ukrajině) do nich směřovala.“ Spojeny kategorie Většina pomoci (>50 %) + Velká část prostředků (20-49 %).

Oblasti, kam směřovala výraznější část (alespoň 20 %) darovaných prostředků podporujících činnost v ČR, podle velikosti nadace z hlediska objemu darů

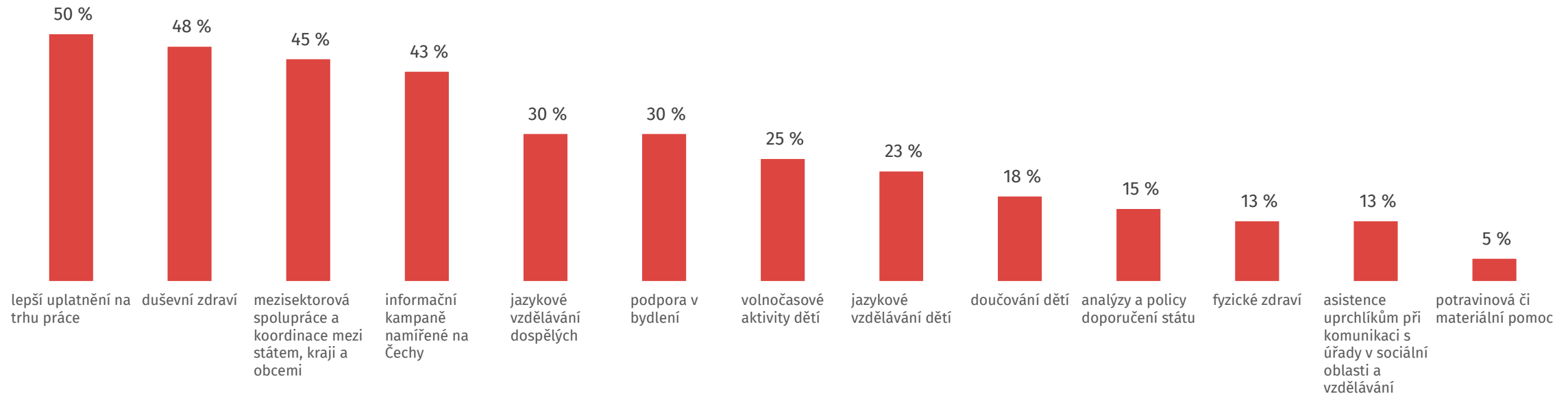
Počet respondentů, N = 32 (malá = 15, větší = 14, individuální dárce = 3). Znění otázky: „U následujících oblastí uveďte, jak velká část Vaší finanční pomoci podporující činnost v Česku (nikoliv přímo na Ukrajině) do nich směřovala.“ Spojeny kategorie Většina pomoci (>50 %) + Velká část prostředků (20–49 %).

Oblasti, kam směřovala výraznější část (alespoň 20 %) darovaných prostředků podporující činnost v ČR – podle výše podpory ukrajinských uprchlíků

Počet respondentů, N = 30 (pod 2 mil. = 18, nad 2 mil. = 12). Znění otázky: „U následujících oblastí uveďte, jak velká část Vaší finanční pomoci podporující činnost v Česku (nikoliv přímo na Ukrajině) do nich směřovala.“ Spojeny kategorie Většina pomoci (>50 %) + Velká část prostředků (20–49 %).

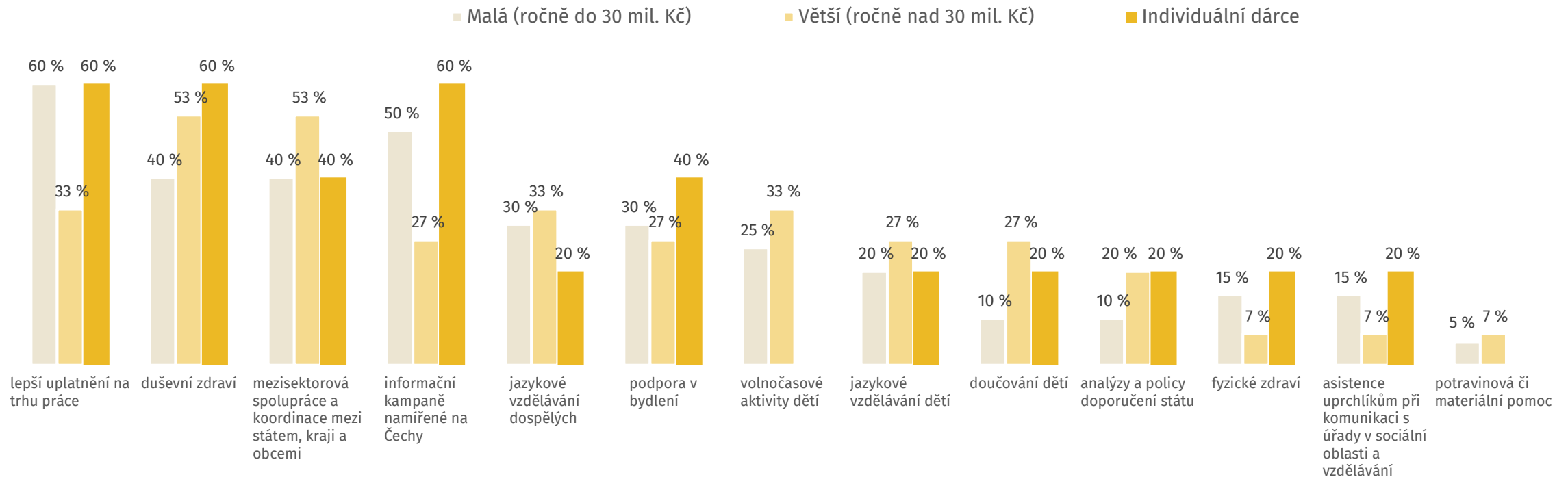
Ve kterých z následujících oblastí vnímáte podporu státu v integraci ukrajinských uprchlíků jako nedostatečnou?

Dárci spatřují **nedostatečnou státní podporu** ukrajinských uprchlíků **především v možnostech uplatnění na trhu práce, práci s duševním zdravím**, koordinaci pomoci mezi státem, kraji a obcemi a v informační kampani namířené na Čechy. V žádné z těchto oblastí neposkytuje stát uprchlíkům dostatečnou podporu podle více než 40 % dotázaných donorů. Naopak mají pocit, že v oblasti potravinové a materiální pomoci stát funguje dostatečně, přesto na tuto oblast darují velkou část svých prostředků.

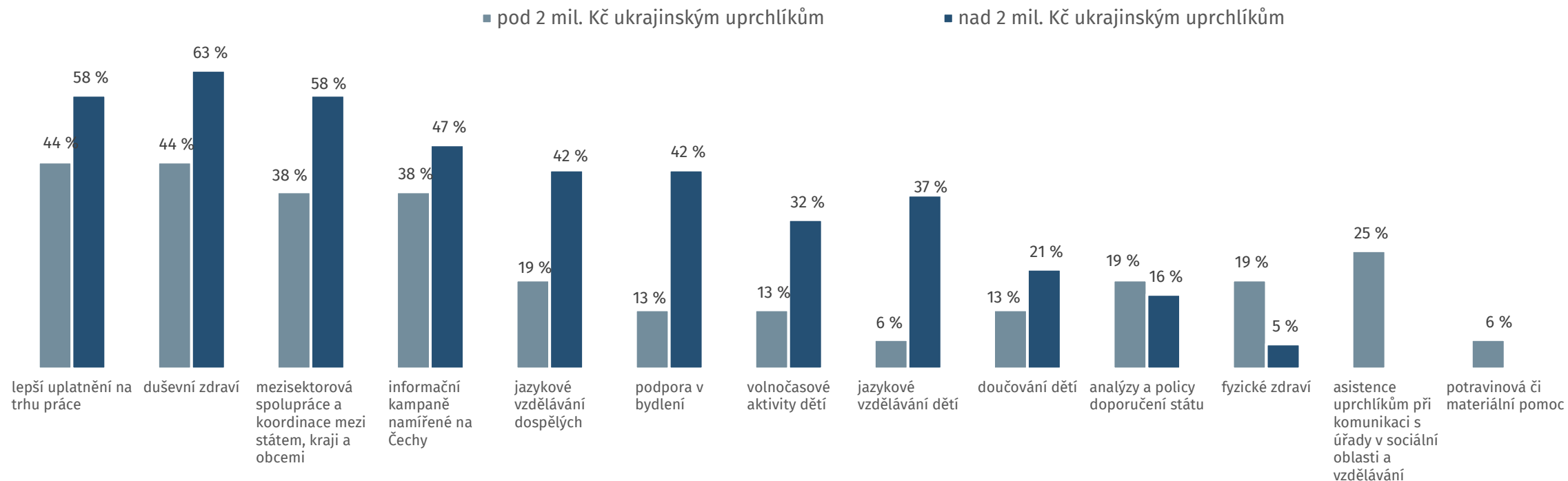
Větší donoři zmiňují především duševní zdraví a mezisektorovou spolupráci jako prostor pro zlepšení ze strany státu, menší nadace a individuální donoři krom těchto oblastí také častěji zdůrazňují uplatnění uprchlíků na trhu práce a informační kampaň namířenou na Čechy.

Ve kterých z následujících oblastí vnímáte podporu státu v integraci ukrajinských uprchlíků jako nedostatečnou? – podle velikosti nadace z hlediska objemu darů

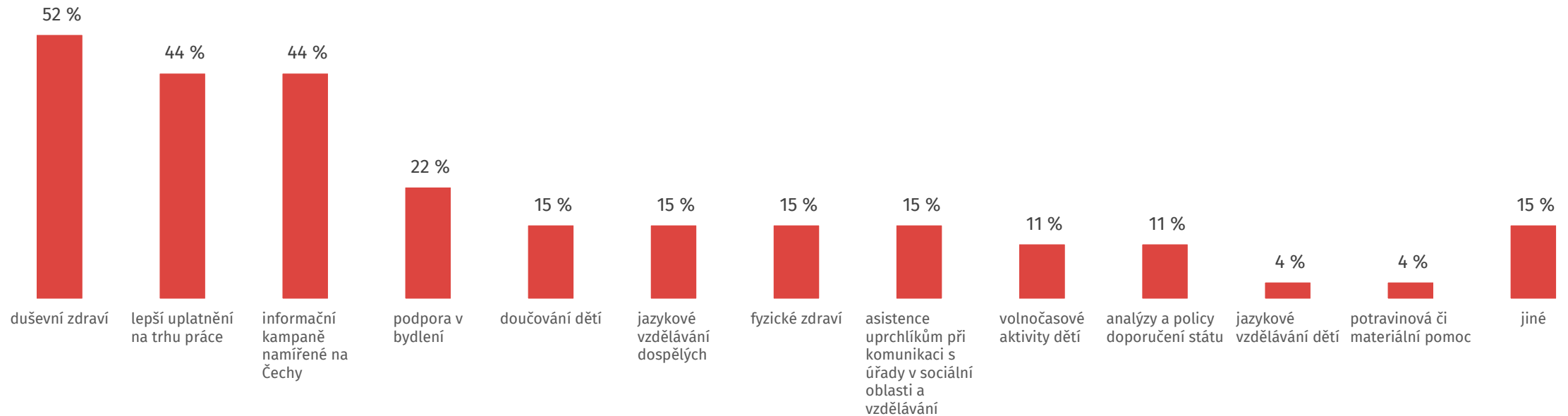
Počet respondentů, N = 40 (malá = 20, větší = 15, individuální dárce = 5). Znění otázky: „Ve kterých z následujících oblastí vnímáte podporu státu v integraci ukrajinských uprchlíků jako nedostatečnou?“

Ve kterých z následujících oblastí vnímáte podporu státu v integraci ukrajinských uprchlíků jako nedostatečnou? – podle výše podpory ukrajinských uprchlíků

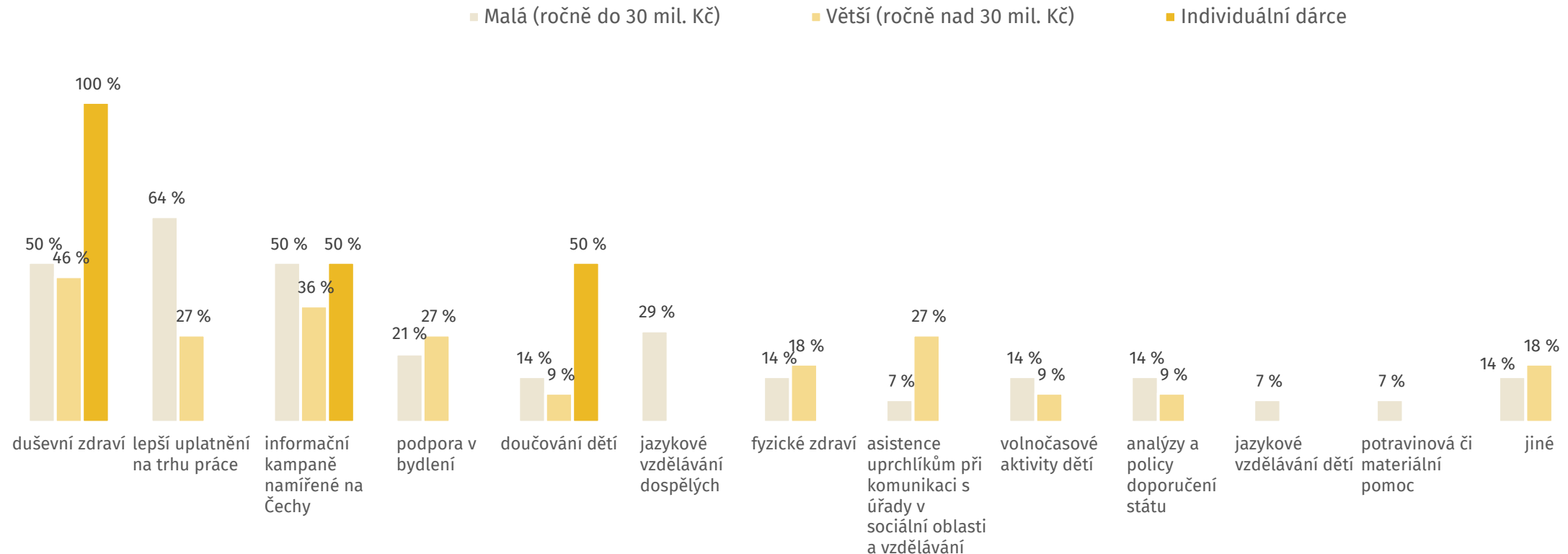
Počet respondentů, N = 35 (pod 2 mil. = 16, nad 2 mil. = 19). Znění otázky: „Ve kterých z následujících oblastí vnímáte podporu státu v integraci ukrajinských uprchlíků jako nedostatečnou?“

Co jsou „bílá místa“, potřeby uprchlíků, které nejsou pokryty v rámci neziskového sektoru ?

Dotázaní dárči nespatřují tolik nedostatků v podpoře ukrajinských uprchlíků ze strany neziskového sektoru, jako ze strany státu. Jako hlavní prostor pro zlepšení pomoci ukrajinským uprchlíkům ze strany nezisku označují oblast **duševního zdraví** a **uplatnění na trhu práce**, podobně, jako vnímají limity v těchto sférách ze strany státu. O něco více než ze strany státu očekávají od neziskových organizací podporu v rámci informační kampaně namířené na Čechy – to zdůrazňují především menší dárči (z hlediska velikosti daru věnovaných na Ukrajinu v roce 2022). Kromě nabízených kategorií dárči také zmínili např. péči o mladistvé nebo podpora VŠ vzdělání.

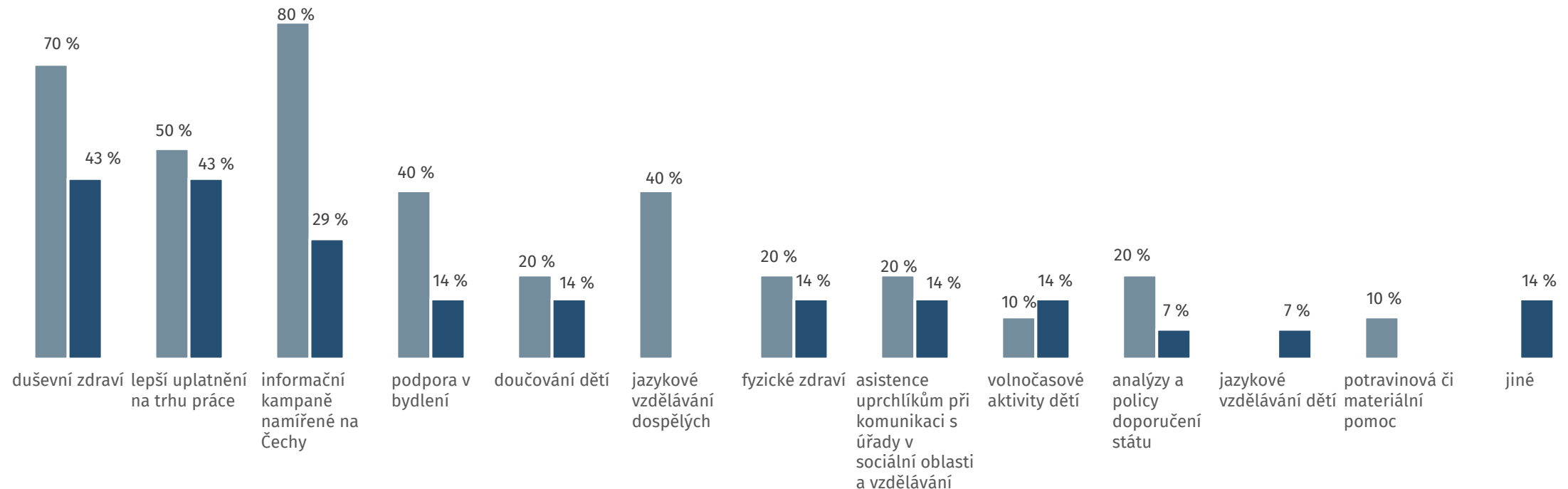
Co jsou „bílá místa“, potřeby uprchlíků, které nejsou pokryty v rámci neziskového sektoru? – podle velikosti nadace z hlediska objemu darů

Počet respondentů, N = 27 (malá = 14, větší = 11, individuální dárce = 2). Znění otázky: „Jsou podle Vás v rámci pomoci neziskového sektoru nějaká „bílá místa“, potřeby uprchlíků, které nejsou pokryty v následujících oblastech?“

Co jsou „bílá místa“, potřeby uprchlíků, které nejsou pokryty v rámci neziskového sektoru? – podle výše podpory ukrajinských uprchlíků

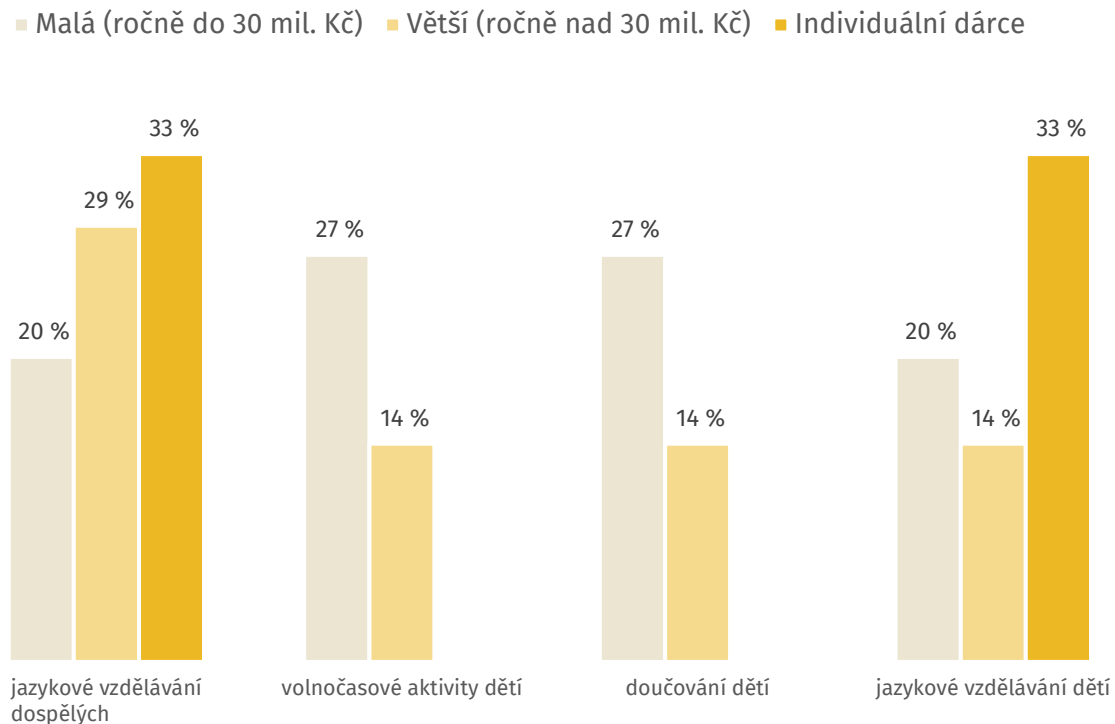
■ pod 2 mil. Kč ukrajinským uprchlíkům ■ nad 2 mil. Kč ukrajinským uprchlíkům

Počet respondentů, N = 24 (pod 2 mil. = 10, nad 2 mil. = 14). Znění otázky: „Jsu podle Vás v rámci pomoci neziskového sektoru nějaká „bílá místa“, potřeby uprchlíků, které nejsou pokryty v následujících oblastech?“

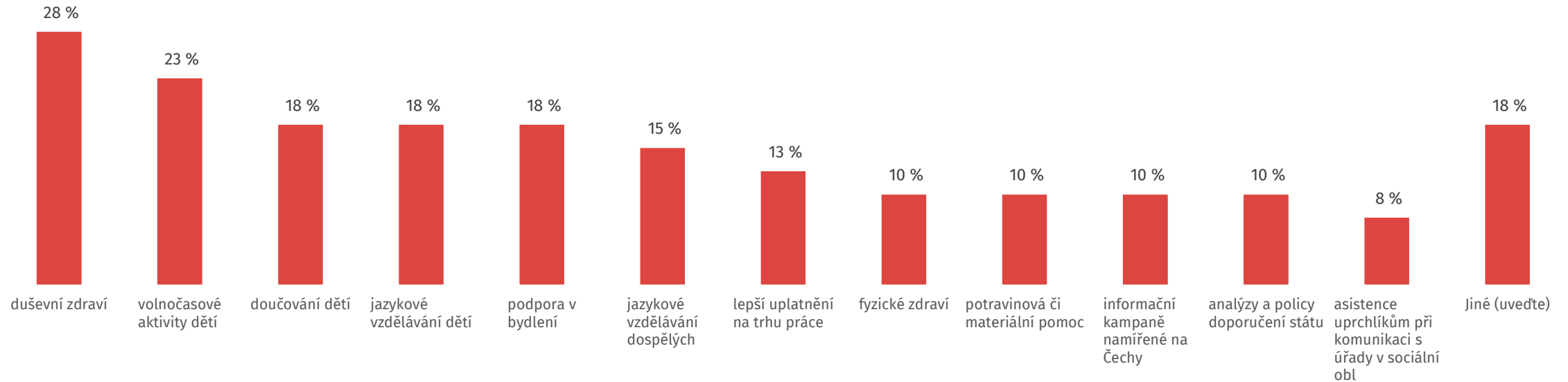
Podpora ukrajinských uprchlíků v oblasti vzdělávání

Dárci, kteří na danou oblast věnovali více než 20 % svých darů na integraci uprchlíků:

- / **Téměř dvě třetiny dárců** podporujících integraci uprchlíků v ČR darovala prostředky na oblasti vzdělávání – ať už jazykové vzdělávání dětí a dospělých, volnočasové aktivity, nebo doučování.
- / **Polovina všech dárců** také označila jednu ze čtyř vzdělávacích oblastí jako nedostatečně podporovanou státem. Nejčastěji jde o jazykové vzdělávání dospělých (30 %).
- / Jako **bílá místa z hlediska pokrytí neziskovým sektorem** vidí některou z těchto oblastí jen 20 % dárců. Nejčastěji jde o jazykové vzdělávání dospělých a doučování dětí.
- / Alespoň jednu ze vzdělávacích oblastí plánuje v roce 2023 podporovat třetina všech dárců – nejčastěji budou podporovat volnočasové aktivity pro děti.

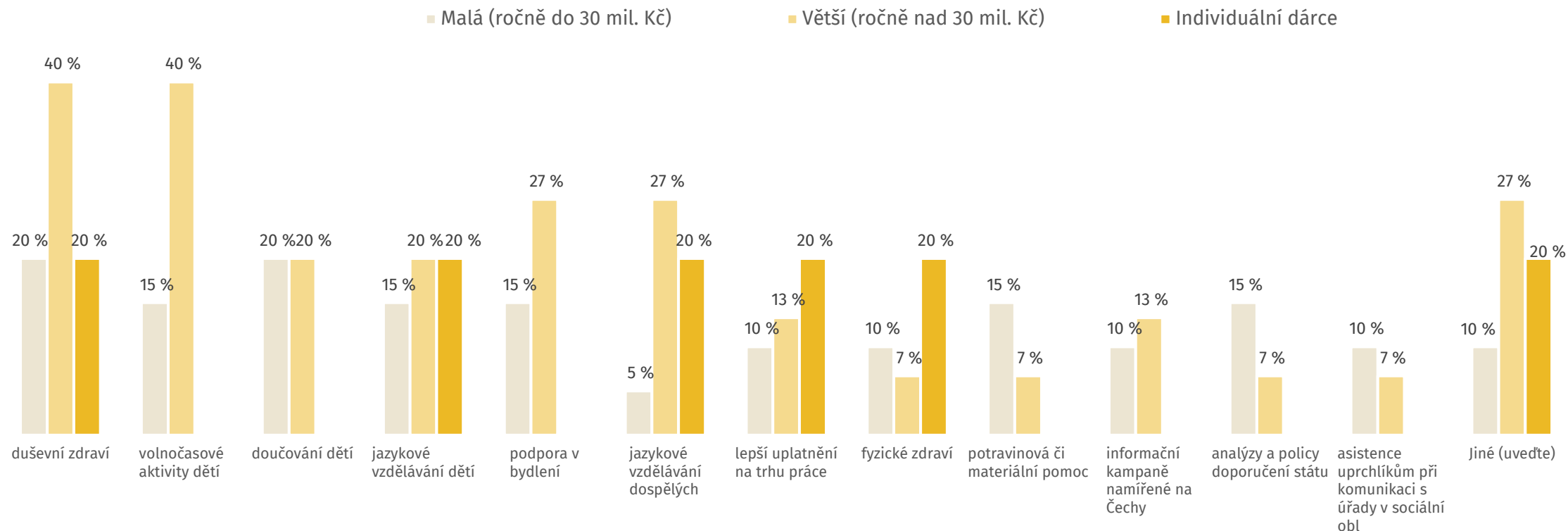
Ve kterých oblastech plánujete finanční pomoc v roce 2023?

Dárci se v letošním roce zaměří právě na **oblast duševního zdraví**, kterou identifikovali jako nedostatečně pokrytou ze strany státu i neziskového sektoru. Dále chtějí podporovat **vzdělávání dětí** (také SŠ a VŠ studenty a integraci dětí do škol, jak zmiňovali v otevřených odpovědích) i bydlení, jako doposud. Mezi konkrétními projekty, které mají dárci v plánu financovat byla zmíněna např. Charita pro UA nebo Czexpats in Science.

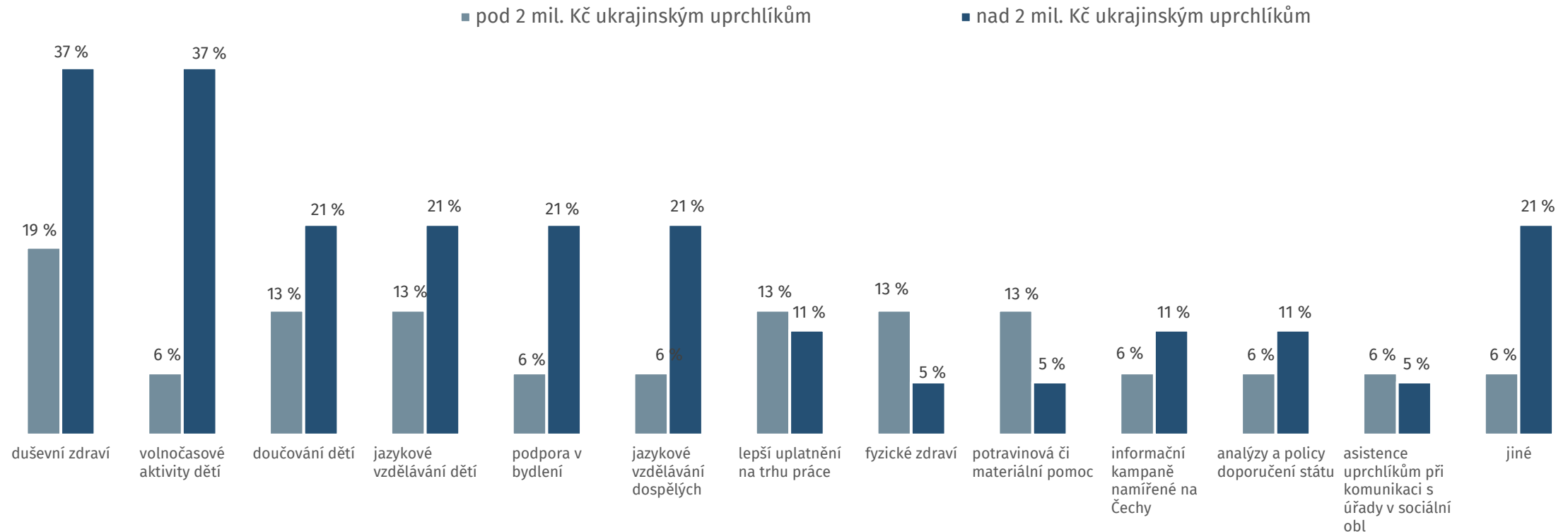
Více než třetina větších nadací a donorů, kteří darovali v roce 2022 nad 2 miliony Kč, plánují financovat právě oblast duševního zdraví ukrajinských uprchlíků a volnočasových aktivit jejich dětí. Menší nadace a individuální dárci v zaměření své pomoci tolik jednotní nejsou.

Ve kterých oblastech plánujete finanční pomoc v roce 2023? – podle velikosti nadace z hlediska objemu darů

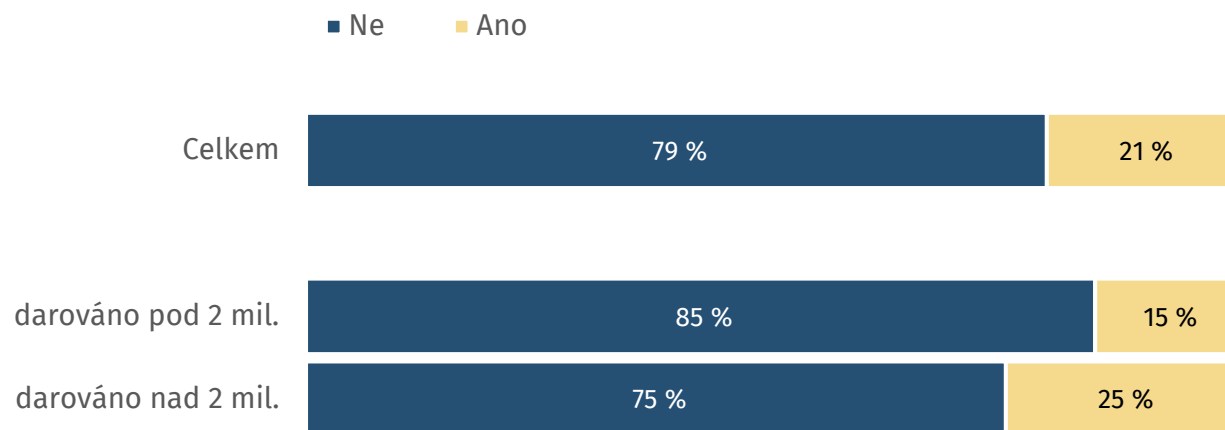
Počet respondentů, N = 40 (malá = 20, větší = 15, individuální dárce = 5). Znění otázky: „V následujících kategoriích vyberte všechny oblasti, do kterých plánujete směřovat finanční pomoc pro činnost v České republice (nikoliv přímo na Ukrajině) v roce 2023?“

Ve kterých oblastech plánujete finanční pomoc v roce 2023? – podle výše podpory ukrajinských uprchlíků

Počet respondentů, N = 37 (pod 2 mil. = 16, nad 2 mil. = 19). Znění otázky: „V následujících kategoriích vyberte všechny oblasti, do kterých plánujete směřovat finanční pomoc pro činnosti v České republice (nikoliv přímo na Ukrajině) v roce 2023?“

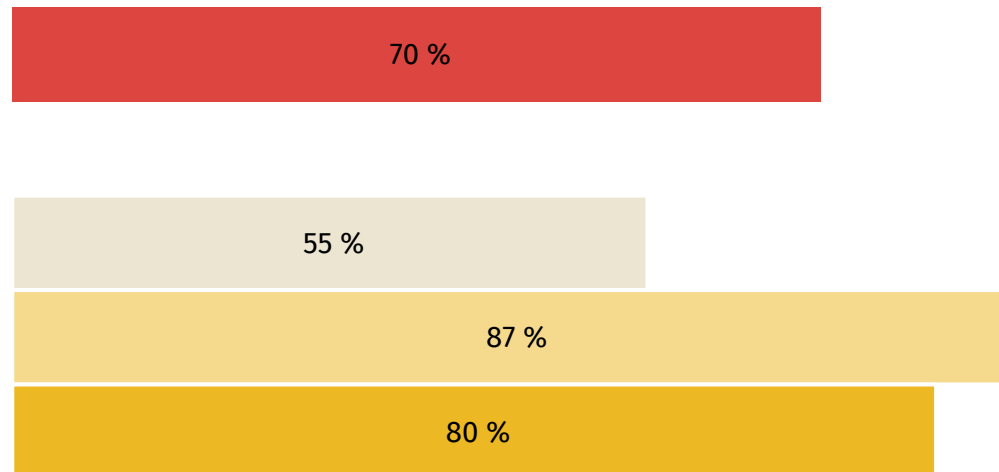
Promítla se Vaše zkušenost s podporou ukrajinských uprchlíků do celkové strategie organizace?

U pětiny nadací se zkušenost s finanční pomocí ukrajinským uprchlíkům promítla do celkové strategie organizace. Není významný rozdíl v tom, jestli darovali v roce 2022 na integraci ukrajinských uprchlíků v ČR spíš nižší částku, nebo vyšší.

S dalšími dárci či nadacemi spolupracovalo 70 % dotázaných dárců

■ Celkem ■ Malá (ročně do 30 mil. Kč) ■ Větší (ročně nad 30 mil. Kč) ■ Individuální dárci

Většina (70 %) respondentů uvedla, že při rozdělování finanční pomoci spolupracovali s ostatními dárci, nadacemi nebo nadačními fondy. Méně časté to bylo u menších nadací (s objemem ročních darů do 30 mil. Kč).

Drtivá většina dárců hodnotí spolupráci s nadacemi velmi kladně, často ji označují za přínosnou, koordinační skupiny a schůzky s nadacemi za efektivní. Oceňují lepší zacílení pomoci a vytvoření důvěry k organizacím.

Kontakty

Autoři

Lucie Marková

lucie.markova@paqresearch.cz

Martina Kavanová

martina.kavanova@paqresearch.cz

Daniel Prokop

daniel.prokop@paqresearch.cz

[/ www.paqresearch.cz](http://www.paqresearch.cz)

